

at det Offentlige skulde gjøre Anlægget, som maaskee ikke turde være forbundet med saaa mange ringe Omkostninger, vil jeg dog henstille til det ærede Udvalg at tage under nærmere Overveelse, om det dog ikke muligen var at foretrække, at de, som kunne ønske en saadan Færgefart paa det eller det Sted, maatte have at henvende sig til de Vedkommende, der ere Eiere eller Besiddere af Bolværket, og at Havneadministrationen først, naar de ikke kunde komme overens med hinanden om Afstaaelse eller Leje af et saadant Bolværk, traadte imellem for at tilvejebringe den Overenskomst, som var fornøden, og som man ansaae for rigtig.

Ordføreren: Jeg skal kun henvise til Motiverne i Committeebetænkningen, hvori det er sagt, at den indrømmede Frihed vilde i sine virkelige praktiske Resultater være i temmelig høj Grad illusorisk, dersom den skulde være betinget af, at Vedkommende ikke blot skulde skaffe sig Plads for Ratten, men tillige en passende Liggeplads, og at i saa Fald vilde det ophæve ved juridiske Monopol blive afløst af et faktisk. Men jeg skal derhos gjøre opmærksom paa, at det er ingenlunde blot i Færgefartens Interesse, at det fordres, at man skal paa en anstændig og beqvem Maade kunne komme fra Byens Gader og Pladser ned til dens Havn, men at det maa betragtes som en uundværlig Deel af den offentlige Færdsel og som Noget, der uden Hensyn til Færgefarten bør tilvejebringes af et velordnet Havnevæsen. Hvorledes Fordringen skal gjøres, i hvilken Grad den efterhaanden skal fuldbyrdes, og paa hvilken Maade det skal ske, er fuldkommen overladt til Administrationen; men i Principet er det fuldkommen klart, at det ikke kan gjøres afhængigt af en privat Overenskomst, af en privat Tilladelse og maaskee af en privat Beslutning ved Opkrævning af et Slags Bømpenge, om Folk fra deres egen Baad eller eget Skib maa komme op paa Gaden eller fra Gaden ned i Baaden, men at der maa findes offentlige Anlægssteder — ikke saadanne, hvorfra man kun med sine Klæders Forklæ og med den bedste Udsetelse til at faae sine Hænder tørrede, kan klatre op ad Bolværket, naar man

faaer Tilladelse dertil af en Privat, men anstændige Landgangspladser, — anbragte paa passende Steder. Jeg skal, for at henpege paa noget Concret, da vi jo Alle ere ganske godt lokaliserede i Kjøbenhavn, f. Ex. nævne, at jeg vil ansee det som hørende til en loyal Udførelse af Loven, hvis den vedtages, at det nye Anlæg ved Enden af St. Annæ Plads ikke udelukkende forbeholdes Dampbaade, men at der bliver en passende Landingsbro med tilhørende Trappe. Det er allerede saa godt som afgjort, at den vigtige Plads ved Enden af Strandgaden tilhører det Offentlige, og at den kan indrettes til Landingsplads uden sær Beføstning. Jeg troer ikke, at Gammelholm bør overlades til privat Bebyggelse, uden at det Offentlige erhverver sig een eller flere passende Pladser til Anlæg af Landgangssteder. Naturligviis er alt dette kun individuelle Meninger. Det ligger ikke i min Tanke, at det paa nogen Maade bør foreskrives i Loven; men selve Principet er klart, hvis man ellers vil kunne sige, at man har en ordentlig Havn, og at man vil indføre virkelig Færgefrihed i Kjøbenhavn.

Drieser: Jeg troer ikke, at der er saa betydelig en Meningsforskel imellem den sidste ærede Taler og mig. Vi ere vistnok enige i, at det vil være ønskeligt, om der kan erhverves saadanne Anlægssteder, hvorfra Færgefarten kan finde Sted til Publicums Tarn. Jeg har kun udhævet de Banfæligheder, der maatte findes. Hvad de offentlige Anlægssteder angaaer, vil der vist ikke i den Henseende findes nogen Hindring, men derimod vel med Hensyn til de private. Jeg veed ikke ret, hvorledes det ærede Udvalg har tænkt sig at kunne overvinde de Privates — om jeg saa maa kalde det — Stridighed imod at overlade Bolværkerne til et saadant Brug. Om det har meent, at man kunde expropriere dem, veed jeg ikke; men det forekommer mig dog, at naar Vedkommende ikke vil finde sig i at afstaae Bolværket, maae de ved et Slags Expropriation blive nødt dertil. Det er jo et meget alvorligt Skridt, som man vel kun i Nødstilfælde skrider til; men jeg veed som sagt ikke, hvorvidt Udvalget har hadt dette for Die.